

საქართველოს გარემოს დაცვის მინისტრის

060117651881413

KA060117651881413

ბრძანება No-65

19 / მარტი / 2013 წ.

ქ. თბილისი

სსიპ „საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდის“ თბილისი-წითელი ხიდის (აზერბაიჯანის საზღვარი) ავტომაგისტრალის თბილისი-რუსთავის გზის III მონაკვეთის (ფონიჭალა-რუსთავი) მშენებლობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშზე ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის დამტკიცების შესახებ

„გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის „კ“ ქვეპუნქტისა და ამავე მუხლის მე-4 პუნქტის საფუძველზე

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა:

დამტკიცდეს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა (№10; 13.03.13 წ) საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ წარმოდგენილ სსიპ „საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდის“ თბილისი-წითელი ხიდის (აზერბაიჯანის საზღვარი) ავტომაგისტრალის თბილისი-რუსთავის გზის III მონაკვეთის (ფონიჭალა-რუსთავი) მშენებლობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშზე;

1. ამ ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა გაცივმა განუსაზღვრელი ვადით;
2. სსიპ „საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდმა“ უზრუნველყოს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით (№10; 13.03.13 წ) გათვალისწინებული პირობების შესრულება;
3. ეს ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს საქართველოს სსიპ „საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდს“;
4. ბრძანება ძალაში შევიდეს სსიპ „საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდის“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
5. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს საქართველოს მთავრობაში (ქ.თბილისი, ინგოროყვას ქ. №7) მისი ძალაში შესვლიდან ერთი თვის ვადაში.

საფუძველი: ეკოლოგიური ექსპერტიზისა და ინსპექტირების დეპარტამენტის უფროსის მოვალეობის შემსრულებლის თამარ შარაშიძის მოხსენებითი ბარათი; საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს წერილი (№76/01-28/გ; 26.02.13წ) ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა (№10; 13.03.13 წ).

მინისტრი

ხათუნა გოგალაძე

საქართველოს ბარემოს დაცვის სამინისტრო
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION OF GEORGIA

საქართველო, 0114, თბილისი, გულუას ქ. ნა, ტელ: 272-72-00, 272-72-20 ფაქსი: 272-72-37

ეკოლოგიური ექსპერტიზის
დასკვნა პროექტზე

№ 10

13 მარტი 2013 წ.

1. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება – თბილისი-წითელი ხიდის (აზერბაიჯანის საზღვარი) ავტომაგისტრალის თბილისი-რუსთავის გზის III მონაკვეთის (ფონიჭალა-რუსთავი) მშენებლობა და ექსპლუატაცია.
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი – სსიპ „საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი“. ქ. თბილისი, დ. აღმაშენებლის გამზ. № 150.
3. საქმიანობის განხორციელების ადგილმდებარეობა – გარდაბნის მუნიციპალიტეტი, ქ. რუსთავის მიმდებარედ.
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი – 26.02.13 წ
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – სსიპ „საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი“.

II ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით წარმოდგენილია სსიპ „საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი“ თბილისი-წითელი ხიდის (აზერბაიჯანის საზღვარი) ავტომაგისტრალის თბილისი-რუსთავის გზის III მონაკვეთის (ფონიჭალა-რუსთავის) მოდერნიზაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში.

გზმ-ს ანგარიშის თანახმად:

თბილისი-რუსთავის ჩქაროსნული გზა თბილისი-წითელი ხიდის საერთაშორისო ავტომაგისტრალის შემადგენელ ნაწილს წარმოადგენს, რომელიც თავის მხრივ „ევრაზიული დერეფნის“ საერთაშორისო გზის - E-60 ავტომაგისტრალის შემადგენელი მონაკვეთია. აღნიშნული გზა აკავშირებს თბილისს უმსხვილეს სამრეწველო და ადმინისტრაციულ ცენტრ რუსთავთან და რაიონულ ცენტრ გარდაბანთან. აღნიშნულ მონაკვეთზე მიმოსვლა ინტენსიურია, რომელმაც უკვე გადააჭარბა 14 000 ავტომობილს დღეღამეში, არსებული გზის მაქსიმალური გამტარუნარიანობა კი, სტანდარტის მიხედვით, შეადგენს 7000 ავტომობილს დღეღამეში. არსებული ორსავალზოლიანი გზა (თითო ზოლი თითო მიმართულებით) ვერ უზრუნველყოფს თბილისის მიმართულებით და თბილისიდან პიკის საათებში დატვირთული ავტოსატრანსპორტო ნაკადის გატარებას. აღნიშნულიდან გამომდინარე დაიგეგმა არსებული გზის ჩქაროსნულ ავტომაგისტრალად გადაკეთება. წარმოდგენილი გზმ-ს ანგარიში წარმოადგენს თბილისი-რუსთავის გზის III - ფონიჭალა-რუსთავის მონაკვეთს.

წარმოდგენილია ალტერნატივების განხილვა, რომელიც მოიცავს არაქმედების, განთავსების ადგილის და გზის საფარის ალტერნატიულ ვარიანტებს.

არაქმედების ალტერნატივა გამოირიცხა პროექტის შემუშავების ადრეულ ეტაპზევე, ვინაიდან ის დაკავშირებულია თბილისი - წითელი ხიდის დამაკავშირებელი გზის თბილისი - რუსთავის მონაკვეთზე არსებული არადამაკმაყოფილებელი სიტუაციის კონსერვაციასთან: გზის არასაკმარის გამტარიანობა და მზავრობის უსაფრხოების დაბალი დონე შენარჩუნებულ იქნება, რაც შეაფერხებს ქვეყნის საერთაშორისო სატრანსპორტო პოტენციალის სრულად გამოყენებას.

გზის ადგილმდებარეობის ვარიანტისთვის, რომელიც მიუყვება არსებულ გზას, არ დაიგეგმა სხვა ალტერნატივის გენხილვა, ვინაიდან არსებული ხაზიდან საავტომობილო გზის ნებისმიერი გადანაცვლება მარცხნივ ან მარჯვნივ გამოიწვევს ან ეკოლოგიური ზემოქმედების გაზრდას (კრწანისის ტყეპარკზე), ან კერძო მიწის ნაკვეთებზე და უძრავ ქონებაზე ზემოქმედების გაზრდას. რაც შეეხება სატრანსპორტო კვანძების განლაგების ადგილებს, ისინი ემთხვევა არსებული კვანძების მდებარეობას ან ძირითადი საავტომობილო გზის კვეთას მეორად გზებთან.

ალტერნატივების სახით განხილულ იქნა გზის სამოსის ვარიანტები. ტექნიკური და საექსპლოატაციო მოსაზრებებიდან გამომდინარე შერჩეულ იქნა ხისტი - ცემენტო-ბეტონის საფარი.

ფონიჭალა-რუსთავის მონაკვეთის მოდერნიზაციისთვის იგეგმება შემდეგი ძირითადი ტექნიკური პარამეტრების გამოყენება: საანგარიშო სიჩქარე - 120კმ/სთ; მაქსიმალური გრძივი ქანობი - 1.7%; სავალი ნაწილის განივი ქანობი - 2%; სამოდრაო ზოლების რაოდენობა - 4X3.75 მ; მიწის ვაკისის სიგანე - 28.5-45.5 მ; სავალი ნაწილის სიგანე - 2X7.5 მ; სამოდრაო ზოლის სიგანე - 3.75 მ; გამაგრებული გვერდულის სიგანე - 3.0 მ; გამოყოფი ზოლის სიგანე 4.0 - 17.0 მ; გზისპირი - 0.75 მ. (გამყოფი ზოლის გაგანიერება 4.0 მ-დან - 17 მ-მდე გამოწვეულია პკ145+60 არსებული გზაგამტარის ქვეშ მარჯვენა სამოდრაო ზოლების გატარებით).

ფონიჭალა-რუსთავის საპროექტო მონაკვეთი იწყება თბილისი-წითელი ხიდის გზის მე-14 კმ-ის ბოდიდან 56 მ-ით უკან ანუ კმ 13+944-ზე, რომელსაც შეესაბამება პკ 105+00 და მთავრდება რუსთავის შესასვლელიდან 400 მ-ში კმ 20+550-ზე და შეესაბამება პკ 171+00. საპროექტო გზის ღერძი გატარებულია არსებული გზის მარჯვენა გვერდულზე. საპროექტო მონაკვეთის სიგრძე შეადგენს 6.6 კმ-ს. საპროექტო ტრასის ფონიჭალა-რუსთავის მონაკვეთი მთლიანად გადის გარდაბნის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე და საპროექტო გზის ტრასის მიმართულება ემთხვევა არსებული თბილისი-წითელი ხიდის საავტომობილო გზის მიმართულებას.

ფონიჭალა-რუსთავის მონაკვეთზე მოეწყობა გზის ხისტი (ცემენტო-ბეტონი) საფარი, რომლის ძირითადი პარამეტრებია: საფარი - ცემენტბეტონი სისქით 28 სმ; საფუძველი - ღორღი ფრაქციით 0-40 მმ, სისქით 25 სმ; ქვესაგები ფენა - ქვიშა-ხრეშოვანი ნარევი, სისქით 30 სმ.

ფონიჭალა-რუსთავის გზის მონაკვეთზე განთავსდება შემდეგი ხელოვნური ნაგებობები: 1) კვანძი N1-ის მოწყობა გათვალისწინებულია პკ128+20-ზე, რომელიც ითვალისწინებს ავტომაგისტრალზე მოსაბრუნებლის და ადგილობრვი მისასვლელი გზების მიერთებას; 2) სატრანსპორტო კვანძის რეკონსტრუქცია N2 - პკ145+58-ზე გათვალისწინებულია არსებული სატრანსპორტო კვანძის რეკონსტრუქცია რომელიც მოწყობილია საერთაშორისო მნიშვნელობის თბილისი-წითელი ხიდის გზისა და თბილისის შემოსავლელი გზების გადაკვეთაზე; 3) სატრანსპორტო კვანძი N3 ეწყობა პკ 167+50-ზე ქალაქ რუსთავში მისასვლელი გზისა და თბილისი-წითელი ხიდის გზის გადაკვეთაზე; 4) გათვალისწინებულია ასევე 3 სახიდე გადასასვლელის მოწყობა, რომლის ძირითადი პარამეტრებია: ხიდი I - პკ 12+528.34-12+568.66, სიგრძე-40.32 მ, სიგანე-31.60 მ; ხიდი II - პკ 12+899.84-12+940.16, სიგრძე-40.32 მ, სიგანე-28.0 მ; ხიდი III - პკ 16+750, სიგრძე-139.97 მ, სიგანე-19.84 მ, დაქანება-30 მ.

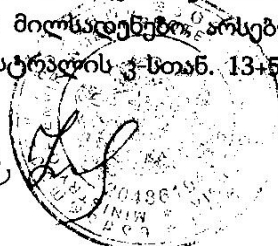
აღნიშნული ხელოვნური ნაგებობები მოეწყობა საქართველოში მოქმედი სტანდარტებისა და მიღებული ნორმების დაცვით, ასევე საპროექტო გზის პარამეტრების შესაბამისად.

დაგეგმილი გზის მთელ სიგრძეზე გათვალისწინებულია საერთაშორისო სტანდარტებით მიღებული საგზაო ნიშნების, სავალი ნაწილის მონიშვნების, საგზაო შემოფარგვლის, ტროტუარების და ავტობუსის გაჩერების მოწყობა.

მშენებლობის ეტაპზე გათვალისწინებულია მოსამზადებელი სამუშაოები, კერძოდ მიწის სამუშაოების ჩატარება, რომელიც აღწერილია შესაბამისი კილომეტრულ უწყისში. განსაზღვრულია სამუშაოების ჩატარების მოცულობები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები მშენებლობის და ექსპლუატაციის ეტაპისთვის.

მოსამზადებელ ეტაპზევე დაგეგმილია საპროექტო არეალში მოხვედრილი ინფრასტრუქტურული ობიექტების გადატანა: 1) ყაზტრანსგაზი გზის არსებული $\Phi 530$ გაზის მილები, პკ 11+800; 2) Bp - ნავთობისა და გაზის მილსადენები, არსებული $\Phi 42/46$ ინჩიანი მილები საპროექტო დონიდან 1.85მ-ზე ავტომაგისტრალის ქ-სთან 13+584.20 არსებული $\Phi 42$

ბ. ლომიძე

ინჩიანი მილები საპროექტო დონიდან 3.535 მ-ზე ავტომაგისტრალის პკ 13+595.70-სთან; 3) GWP წყალმომარაგების და კანალიზაციის არსებული $\Phi 800$ მილები მისდევენ ავტომაგისტრალს პკ 10+500-დან - პკ 17+200-მდე; 4) სს თელასის ელექტროენერჯის მომწოდებელი ქვესადგური, არსებული 6 კვ-იანი ხაზები მისდევენ ავტომაგისტრალს პკ 10+500-დან პკ 7+200-მდე; 5) ენერგო პრო ჯორჯიას ენერგო გადამცემი ხაზები, არსებული 11 მ ბეტონის გადამცემი კოშკები მისდევენ ავტომაგისტრალს პკ 12+702-დან პკ 16+831-მდე. არსებული 9 მ ბეტონის გადამცემი კოშკები მისდევენ ავტომაგისტრალს პკ 11+565-დან პკ 16+831-მდე; 6) შპს სინათლის ქალაქის ელექტრო გადამცემი ბოძები, არსებული განათების ბოძები მისდევენ ავტომაგისტრალს პკ 11+400-დან პკ 17+100-მდე; 7) კაუკასუს ონლაინის ინტერნეტი, არსებული ინტერნეტის ხაზები მისდევენ გზატკეცილს პკ 10+500-დან პკ 17+200-მდე; 8) სილქნეტი ინტერნეტი და ტელეფონი არსებული ინტერნეტის და ტელეფონის ხაზები მისდევენ ავტომაგისტრალს პკ-დან. 10+500 პკ 17+200-მდე; 9) ახალი ქსელების ტელეფონი, არსებული სატელეფონო ხაზები მისდევენ ავტომაგისტრალს პკ 10+500-დან პკ 17+200-მდე; 10) კომპანია CGC სადენები, არსებული ინტერნეტის და ტელეფონის სადენები მისდევენ ავტომაგისტრალს პკ 10+500-დან პკ 17+200-მდე; 11) ფოფტნეტის სადენები, არსებული კაბელები მისდევენ ავტომაგისტრალს პკ 10+500-დან პკ 17+200-მდე; 12) დელტაკომის სადენები, არსებული სადენები მისდევენ ავტომაგისტრალს პკ 10+500-დან პკ 17+200-მდე.

ობიექტებისთვის მესაკუთრეებთან სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე მოხდება ურთიერთშეთანხმება, რომლის შემდეგაც აღნიშნულ ობიექტების გადატანაზე პასუხისმგებელი ორგანიზაცია წინასამშენებლო და მობილიზების სტადიის პერიოდში განახორციელებს არსებული გადამცემი ხაზების, ქვესადგურის, წყალმომარაგების სისტემისა და ადგილობრივი გაზომარაგების მილების და სხვადასხვა კაბელების გადატანას უსაფრთხო ადგილას. ყველა ეს ინფრასტრუქტურული სისტემა უწყვეტად იფუნქციონირებს როგორც მშენებლობის დროს, ასევე მისი დასრულების შემდეგ. განხორციელდება მუდმივი მონიტორინგი იმ ინფრასტრუქტურული სისტემების დაზიანების თავიდან აცილების მიზნით, რომლებიც არ იქნება გადატანილი. ყველა დაზიანებული სისტემა აღდგება პირვანდელ მდგომარეობამდე.

მშენებლობის პერიოდში იგეგმება სამშენებლო ბანაკის და ავტომეურნეობის მოწყობა, რომელთა განთავსებასაც უზრუნველყოფს მშენებელი კონტრაქტორი. მშენებლობის პერიოდში დასაქმებულთა რაოდენობა დადგინდება მშენებელ კონტრაქტორთან შეთანხმების შემდეგ.

სამშენებლო ბანაკი მოეწყობა მოქმედი კანონმდებლობისა და შესაბამისი ნორმატიული დოკუმენტების დაცვით. გათვალისწინებული იქნება განთავსების ადგილის გარემოზე ნაკლები ზემოქმედებით შერჩევა, ნარჩენების სეპარირებული მართვა შესაბამისი გარემოსდაცვითი ღონისძიებების გათვალისწინებით, სასმელ-სამეურნეო და ტექნიკური წყალმომარაგებით უზრუნველყოფა და შესაბამისად გამწმენდი ნაგებობის დამონტაჟება. ასევე ავტომეურნეობისთვის იგეგმება ნავთობდამჭერის მოწყობა. სამშენებლო სამუშაოების შემდეგ გათვალისწინებული იქნება დაკავებული ტერიტორიის პირვანდელ მდგომარეობამდე აღდგენის ღონისძიებები. ასევე მშენებელი კონტრაქტორის მიერ მიიღება გადაწყვეტილება დაგეგმილი საქმიანობისთვის მზა ბეტონი გამოიყენოს თუ მოაწყოს ბეტონის საწარმო.

მშენებლობისათვის გამოსაყენებელი ინერტული მასალების მიწოდება გათვალისწინებულია შესაბამისი ლიცენზიის მქონე საწარმოებიდან.

წარმოდგენილია ინფორმაცია პროექტის ბუნებრივი გარემოს აღწერის შესახებ, სადაც განხილულია: გარემოს ფიზიკო-გეოგრაფიული დახასიათება; ფიზიკური გარემოს

მახასიათებლები (კლიმატი, ჰაერის ხარისხი, ფონური ხმაური და რადიაცია, ზედაპირული წყლებისა და გრუნტის დაბინძურების ხარისხი); გადამკვეთი ხეების მოკლე ჰიდროგრაფიული დახასიათებები; ლანდშაფტი; ფლორა და ფაუნა.

2011 წელს საპროექტო ტერიტორიის 2 უბანზე განხორციელდა ჰაერის ხარისხის გაზომვები. ანალიზის შედეგად ირკვევა, რომ აღნიშნულ მონაკვეთზე ჰაერის დაბინძურება ნორმის ფარგლებშია ზღვრულად დასაშვებთან. მშენებლობის პერიოდში ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედებისთვის განსაზღვრულია შემარბილებელი ღონისძიებები, რომელიც ასახულია გარემოსდაცვითი მენეჯმენტის და მონიტორინგის გეგმებში.

საპროექტო ტერიტორიაზე ასევე ჩატარდა ფონური რადიაციისა და ფონური ხმაურის დონეების გაზომვები, რომლის ზღვრულად დასაშვებ ნორმებთან შედარებით დადგინდა, რომ რადიაციის მაჩვენებელი ნორმის ფარგლებშია და ასევე ხმაურის საშუალო მაჩვენებელიც ზღვრულად დასაშვებ ნორმას არ აჭარბებს. მშენებლობის პერიოდში რადიაციულ ფონის მომატებას ადგილი არ ექნება. ხოლო ხმაურის დონის კონტროლისთვის იგეგმება შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების გატარება, რომელზეც ასევე პასუხისმგებელია მშენებელი კონტრაქტორი.

საპროექტო ტერიტორია მიეკუთვნება სეისმურობის 8 ბალიან აქტივობის ზონას და შესაბამისად პროექტი გათვლილია 8 ბალიანი ზონისთვის.

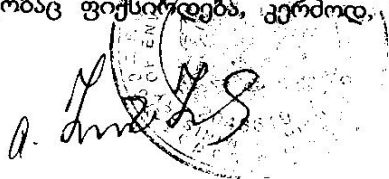
განხილულია საინჟინრო-გეოლოგიური და ჰიდროგეოლოგიური პირობები, რომლიდანაც ირკვევა, რომ საპროექტო უბანი ჰიდროგეოლოგიური კუთხით არ წარმოადგენს სენსიტიურ უბანს და არ არის მოსალოდნელი რაიმე სახის გართულებები მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პერიოდებისათვის. ასევე სამშენებლო ტერიტორიაზე განთავსებული გრუნტები გამოირჩევიან კარგი მზიდი თვისებებით და არ არის მოსალოდნელი რაიმე სახის გართულებები. წარმოდგენილია საპროექტო გზის მთელ სიგრძეზე გეოლოგიური აღწერა პიკეტების მიხედვით.

მშენებლობის პერიოდში დაგეგმილია მოჭრილი გრუნტის დროებით დასაწყობება შესაბამისი ეროზიის საწინააღმდეგო ღონისძიებების გათვალისწინებით.

ჰიდროლოგიურად აღნიშნული უბანი არ გამოირჩევა, მიუხედავად აღნიშნულისა მშენებლობის პერიოდში დაგეგმილია სამშენებლო ბანაკიდან და ავტომეურნეობიდან ჩამდინარე წყლებისთვის შესაბამისი გამწმენდი ნაგებობის მოწყობა. ასევე მიწისქვეშა წლების დაბინძურების საწინააღმდეგო ღონისძიებები.

წინასაპროექტო პერიოდში ჩატარდა ბოტანიკური კვლევები. ჩატარებული კვლევების და ფონდურ მასალებზე დაყრდნობით შეფასებულია საპროექტო უბნის ბიომრავალფეროვნება. გამოვლინდა დაგეგმილი პროექტის მშენებლობით და ოპერირებით გამოწვეული მოსალოდნელი უარყოფითი და ნარჩენი ზემოქმედება, როგორც საპროექტო დერეფანში ისე მიმდებარე ტერიტორიების ფლორასა და მცენარეულობაზე. გამოვლინდა პროექტის ზემოქმედების ზონაში წარმოდგენილი სხვადასხვა კონსერვაციული ღირებულების მქონე მცენარეთა თანასაზოგადოებები და სახეობები (წითელი ნუსხის, ენდემური, იშვიათი), აგრეთვე ეკონომიკური ღირებულების მქონე მცენარეები.

პროექტის განხორციელებისას საჭირო გახდება ხეებისა და ბუჩქნარის მოჭრა, რომლებიც ხელოვნურად განაშენიანებულია და გზისპირა გამწვანების ზოლს წარმოადგენდა. ასევე, პროექტის პოტენციური ზემოქმედების ზონაში წითელ წიგნში შესული და გადაშენების საფრთხის ქვეშ მყოფი რამდენიმე სახეობაც ფიქსირდება, კერძოდ, ბოტანიკური კვლევის

შედეგად აქ დაფიქსირებულია საქართველოს წითელ ნუსხაში შესული ორი სახეობა: კაკლის ხე და პატარა თელადუმა. საპროექტო უბანზე გავრცელებულია ასევე ზოგიერთი იშვიათი, გადაშენების საფრთხის პირას მყოფი და მოწყვლადი სახეობა. მოსაჭრელი ხე-მცენარეებისა და საერთოდ ზემოქმედების არეალში მოხვედრილი მცენარეების დაზუსტება მოხდება სამშენებლო სამუშაოების ჩატარებამდე.

პროექტს არ ექნება მნიშვნელოვანი გავლენა ფაუნაზე. ერთადერთი სახეობა, რომელზეც სამშენებლო სამუშაოებმა შეიძლება მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს, არის ღამურები. შემარბილებელ ღონისძიებად იგეგმება დასანგრევი ძველი შენობებისა და მოსაჭრელი ფულუროიანი ხეების შემოწმება (პროექტს ზეგავლენა ექნება წელიწადის თბილ პერიოდში საძოვრებზე გადაადგილებულ შინაურ ცხოველებზე (ცხვრების ფარა). გზშ-ს ანგარიშში აღნიშნული საკითხი არ არის წარმოდგენილი).

საპროექტო ტერიტორია არ იქონიებს გავლენას დაცულ ტერიტორიებზე. საპროექტო მონაკვეთს მარცხედა მხრიდან დაახლოებით 2 კმ-მდე (ორ მონაკვეთად) ესაზღვრება კრწანისის ტყე-პარკი. პროექტის ზემოქმედება ტყე-პარკზე დაგეგმილი შემარბილებელი ღონისძიებების გატარებით არ ექნება მაღალი (აღნიშნული საკითხი შეთანხმდება თბილისის მერიასთან).

მშენებლობის პერიოდში გზებზე გადაადგილების მოწესრიგების მიზნით შემუშავებულია მოძრაობის ორგანიზების გეგმა.

გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილია ნარჩენების მართვის საკითხები, როგორც მშენებლობის ასევე ექსპლუატაციის პერიოდში, სადაც განხილულია ინერტული, საყოფაცხოვრებო, სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენების დროებით უსაფრთხოდ განთავსებისა და შემდგომში შესაბამისი ნებართვის მქონე ორგანიზაციებისათვის გადაცემის შესახებ.

არსებული გზის საფარის ნაფრეზის მოცულობა დაახლოებით შეადგენს – 8650 მ³ და იგეგმება მისი მეორადი გამოყენება. ნაფრეზი განთავსდება რეზერვში და შემდგომ გამოყენებული იქნება ასფალტის საფარის მოწყობის ან გზის სხვადასხვა მონაკვეთის შეკეთებისას.

გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილია ხანგრძლივადიანი და ექსპლოატაციასთან დაკავშირებული ზემოქმედებების შემარბილებელი ღონისძიებები, რომლის დროსაც საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია აწარმოოს: ეროზიის საწინააღმდეგო ღონისძიებების მონიტორინგი, მიწის სტაბილურობის კონტროლი და გამწვანების ღონისძიებები; გზისპირა ნაგავის და საწვავით დაბინძურების პრევენციის ღონისძიებები; ემისიები ჰაერში, ხმაურისა და დაბინძურების საწინააღმდეგო ღონისძიებები სარემონტო სამუშაოების დროს; საგზაო მოძრაობასა და ტრანსპორტთან დაკავშირებული საგანგებო სიტუაციების თავიდან აცილებისა და შერბილების ღონისძიებები; საგანგებო სიტუაციებისათვის მზადყოფნა.

წარმოდგენილია გარემოსდაცვითი მენეჯმენტისა და გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა, სადაც განხილულია დაგეგმილი საქმიანობით გამოწვეული ზემოქმედებები და დასახულია მათი შერბილების ღონისძიებები. აღნიშნული გეგმები ზოგადი ხასიათისაა და დაზუსტდება წინასამშენებლო პერიოდში ჩატარებული ბიომრავალფეროვნების კუთხით კვლევების და ასევე მშენებელი კონტრაქტორის შერჩევის შემდგომ.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის ჩატარების შედეგად გამოვლენილი პირობები ასახულია წინამდებარე დასკვნის III თავში.

III. პირობები

საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია:

1. უზრუნველყოს საქმიანობის განახორციელება გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშით წარმოდგენილი სქემის, შემარბილებელი ღონისძიებების, გარემოსდაცვითი მენეჯმენტისა და გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმების შესაბამისად;
2. მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს პროექტის არეალში მოხვედრილი ინფრასტრუქტურული ობიექტების მესაკუთრეებთან შეთანხმება;
3. იმ შემთხვევაში, თუ საპროექტო გზის მარშრუტის მაგისტრალურ გაზსადენთან გადაკვეთაში მოხდება მაგისტრალური გაზსადენის ტრასის ცვლილება/გადატანა, საკითხი განხილული უნდა იქნეს, როგორც არსებული ტრასების ცვლილება და მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად დაექვემდებარება ეკოლოგიურ ექსპერტიზას;
4. უზრუნველყოს გზის 14-ე და 16-ე კილომეტრებს შორის შინაურ ცხოველთა საძოვრებზე უსაფრთხო გადაადგილებისთვის მიწისქვეშა გამტარის მოწყობა;
5. უზრუნველყოს ნარჩენების მინიმიზაცია და წარმოქმნილი ნარჩენების სეპარირებული შეგროვება, აღრიცხვა, დროებით უსაფრთხოდ განთავსება და შემდგომი მართვის (გადამუშავება, გაუვნებლობა ან განთავსება) მიზნით სათანადო გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მქონე ორგანიზაციებზე გადაცემა;
6. სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე გარემოს დაცვის სამინისტროში წარმოადგინოს:
 - სამშენებლო ბანაკებისა, ავტომეურნეობის და მისასვლელი გზების გენერალური გეგმა (ნაგებობების, კომუნიკაციების, ემისიის წყაროებისა და შესაბამისი კოორდინატების დატანით);
 - სამშენებლო ბანაკებისა და ავტომეურნეობისთვის ჩამდინარე წყლებთან ერთად ჩაშვებული დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების (ზ.დ.ჩ) ნორმები;
 - ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონალური წყაროების გამოყენების შემთხვევაში - „ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული წყაროების და მათ მიერ გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ინვენტარიზაციის ტექნიკური ანგარიში“;
7. სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე ჩაატაროს დამატებითი კვლევები საქმიანობით გამოწვეული ზეგავლენის გავრცელების ტერიტორიაზე (სავტომობილო გზის, სამშენებლო ბანაკის, მისასვლელი გზების და სხვა ინფრასტრუქტურის განსათავსებელი ტერიტორიები) გავრცელებული მცენარეების და ცხოველების არსებობის და მდგომარეობის თაობაზე, შედეგების ამსახველი ინფორმაცია სათანადო დასკვნებით, განსახორციელებელი ქმედებებით და რეკომენდაციებით, წარმოდგენილი იქნას გარემოს დაცვის სამინისტროში განსახილველად. აღნიშნული კვლევის შედეგად მომზადებულ ინფორმაციაში ასახული უნდა იქნას:

- ა) ინფორმაცია მითითებულ ტერიტორიაზე გავრცელებული ცხოველების (სახეობების მიხედვით) შესახებ (მათ შორის წყლის ბიომრავალფეროვნებაზე და წყალთან ახლოს მოხინაძრე ცხოველებზე) და ახალი მონაცემების დაფიქსირების შემთხვევაში განისაზღვროს მათზე მოსალოდნელი ზეგავლენის სახეები და ამ ზემოქმედების თავიდან აცილების და შერბილების ქმედებები. განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილდეს საქართველოს "წითელ ნუსხაში" შეტანილ სახეობებზე;
- ბ) ვინაიდან გზშ-ს ანგარიშში მოცემულია საქმიანობის გავლენის ტერიტორიაზე საქართველოს "წითელ ნუსხაში" შეტანილი ცხოველების არსებობის თაობაზე, და ასევე შესაძლებელია დამატებითი კვლევებით ახალი მონაცემების გამოვლენა, კვლევის შედეგად, ასეთი სახეობების მშენებლობის გავლენის ზონაში დაფიქსირების შემთხვევაში, განისაზღვროს ზემოქმედების სახეები (სახეობების მიხედვით) და დამატებითი შემარბილებელი, ზემოქმედების თავიდან აცილების და საჭიროების შემთხვევაში განხორციელდეს საკომპენსაციო ქმედებები (სახეობების მიხედვით), როგორც მშენებლობის, ასევე ექსპლუატაციის ფაზებისათვის;
- გ) საქმიანობით ხელფრთიანების საბინადრო ადგილების დარღვევის შემთხვევაში, კვლევის შედეგებზე და რეკომენდაციებზე დაყრდნობით, მოხდეს შემარბილებელი ღონისძიებების გატარება და საჭიროების შემთხვევაში მათთვის თავშესაფრების მოწყობა სათანადოდ შერჩეულ ადგილებზე;
- დ) გზშ-ს ანგარიშში მითითებულია გზის გასწვრივ არსებულ წყალსატევსა და მისი მიმდებარე ტერიტორიის მნიშვნელობაზე საქართველოს "წითელ ნუსხაში" შეტანილი ცხოველების (მუძუმწოვრები, ფრინველები, ამფიბიები ქვეწარმავლები) არსებობა/გამარვლებისათვის და საქმიანობით მათზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედების შესახებ. აღნიშნულთან დაკავშირებით, ჩატარდეს დამატებითი კვლევა და შემუშავდეს სათანადო ზემოქმედების თავიდან აცილების, შერბილების და საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ქმედებები, თითოეული სახეობისათვის;
- ე) მოხდეს მოსაჭრელი ხეების და ბუჩქნარის აღრიცხვა, მათ შორის გზშ-ს ანგარიშში მითითებულ დამხმარე ინფრასტრუქტურის (სამშენებლო ბანაკი, მისასვლელი გზები და სხვა) მოსაწყობ ტერიტორიებზე და შემუშავდეს და განხორციელდეს საკომპენსაციო ღონისძიებები;
- ვ) მოხდეს საქართველოს "წითელ ნუსხაში" შეტანილი მცენარეების აღრიცხვა სახეობების და ოდენობის ჩვენებით, რომლებიც დაექვემდებარება ჭრას და ქმედებები განხორციელდეს "საქართველოს წითელი ნუსხისა" და "წითელი წიგნის" შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნათა შესაბამისად. აღნიშნულთან დაკავშირებით ინფორმაციაში ასახული უნდა იყოს განსახორციელებელი საკომპენსაციო ქმედებები.
8. კვლევებზე დაყრდნობით მოამზადოს და ასახოს გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმაში სამონიტორინგო დაკვირვების საკითხები: გარეულ ცხოველების (სახეობების მიხედვით) არსებობაზე გავლენის ზონაში; მათზე ზემოქმედების თავიდან აცილების და შერბილების ქმედებების ეფექტურობაზე, საჭიროების შემთხვევაში სათანადო რეკომენდაციების შემუშავებისა და ქმედებების განხორციელების მიზნით; საკომპენსაციო ქმედებების განხორციელებაზე (ცხოველებთან და მცენარეებთან მიმართებით);

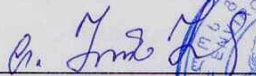
9. იმ შემთხვევაში თუ დაგეგმილი საავტომობილო გზის მშენებლობის პროცესში დამატებით განხორციელდება რაიმე სახის საქმიანობა, რომელიც ექვემდებარება ეკოლოგიურ ექსპერტიზას (მაგ: ცემენტის მობილური ან სტაციონალური ქარხნის განთავსება, ცემენტის წარმოება და ა.შ), საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია აღნიშნული საქმიანობის განხორციელებისათვის, გაიაროს კანონით დადგენილი პროცედურები და მიიღოს გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა.

IV. დასკვნა

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ, ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით წარმოდგენილ სსიპ „მუნიციპალური განვითარების ფონდის“ თბილისი-წითელი ხიდის (აზერბაიჯანის საზღვარი) ავტომაგისტრალის თბილისი-რუსთავის გზის III მონაკვეთის (ფონიჭალა-რუსთავი) მშენებლობის და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით, საქმიანობა შესაძლებელია წინამდებარე დასკვნის III თავში გათვალისწინებული პირობებით.

ეკოლოგიური ექსპერტიზისა და ინსპექტირების
დეპარტამენტის უფროსის მოვალეობის
შემსრულებელი

თამარ შარაშიძე
(სახელი, გვარი)

ბ.ა.
(ხელმოწერა)

